

DIPOTSO TSE BOTSWANG KGAFETSA (DI-FAQ) MABAPI LE PHUPUTSO YA VAKSINE YA TB

iavi

iavi

Lefuba ke eng?

Lefuba (TB) ke lefu le bakwang ke dikokwanahloko tse bitswang dibaktheria. Hangata TB e tshwaetsa matshwafo, empa e ka boela ya tshwaetsa boko, diphio le lesapo la mokokotlo. TB e bolaya batho ba bangata ho feta lefu lefe kapa lefe le tshwaetsang lefatsheng.

Ho ya ka Mokgatlo wa Lefatshe wa Bophelo (WHO) ka 2017:

**Batho ba dimillione tse
1.6 ba ile ba shwa ka
lebaka la TB**

**Batho ba ka bang
dimillione tse 10 ba
kula ka lebaka la TB**

**25% ya diketsahalo
tsa TB lefatsheng e
fumanwa Afrika**

TB e namiswa jwang?

Dibaktheria tsa TB di jalwa moyeng ha motho ya nang le lefu la TB ya matshwafo kapa mmetso a **hohlela, a thimola, a tsheha, kapa a bina**. Batho ba leng haufi ba ka hemela dibaktheria tsa TB le ho tshwaetseha.

Ho na le phapang efe pakeng tsa tshwaetso ya TB e **ROBETSEN** le tshwaetso ya TB e **MAFOLOFOLO**?

Batho ba ka tshwaetswa ke kokwanahloko e bakang TB, **empa ba sa ikutlwé ba kula**. Sena se bitswa tshwaetso ya TB e robetseng. Batho ba nang le TB e robetseng **ha ba jale dikokwanahloko tsa TB**. Hoo e ka bang motho a 1 bathong ba 3 lefatsheng (batho ba dibillione tse 2) o na le TB e robetseng.

Motho ya nang le TB e **a ka ba le kokwana e ikatisang ya lefu la TB**. Sena se etsahala ho motho a 1 bathong ba 10 ba nang le TB e robetseng, empa kgafetsa haholo se etsahala bathong ba nang le dikotsi tse ding tsa bophelo, tse jwalo ka HIV le lefu la tswekere. TB e robetseng e ka fetoha lefu la TB e mafolofolo hanghang kapa dilemo hamorao. Hang ha batho ba na le lefu la TB e mafolofolo, **ba qala ho ikutlwé ba kula mme ba ka jala dikokwanahloko tsa TB ho ba bang**.

Bakeng sa tlhahisoleseding e eketsehileng mabapi le TB
etela websaete ya rona

www.iavi.org

Vaksine ke eng?

Hangata vaksine e hlajwa e le ente ho **thusa ho thibela kapa ho Iwantsha** lefu. Divaksine di sebetsa ka hore di rute mmele ho thibela dikokwanahloko, tse jwalo ka dibaktheria tsa TB, hore di se kudise batho. Hangata divaksine di fuwa batho ba phetseng hantle ba ka hahlamelwang ke kokwanahloko nakong e tlang.

Na vaksine ya TB e ya fumaneha hona jwale?

1921

Bacille Calmette-Guerin (BCG) e nnile ya sebediswa ho tloha ka 1921 empa ha eso emise TB.

E sebetsa ho thibela TB e totileng maseeng le baneng ba banyenyane, mme hangata ha e sebetse ho sireletsa batho ba baholo le batjha ba leng kotsing e hodimo ya ho tshwaetswa ke TB le ho jala TB ya matshwafo. E le hore re sireletse metse ya rona, re hloka vaksine ya TB e molemo ho feta.

Vaksine e ntjha e tla fumaneha neng?

Vaksine e ntjha e tla fumaneha hang ha re fumana vaksine e **SEBTSANG** le e **BOLOKEHILENG**.

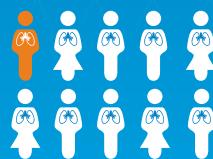

Re ke ke ra bua ka kotloloho hore na vaksine e ntjha ya TB e tla fumaneha neng. Hona jwale, re etsa diteko tse ngata tsa bongaka mme sepheo sa rona ke hore re be le vaksine e ntjha nakong ya dilemo tse 10 tse tlang.

Dibaka tseo ho tsamaiswang dipuputso tsa bongaka ho tsona di kgethwa jwang?

Diteko tsa pele tsa bongaka hangata di tshwarelwah naheng eo vaksine e fumanweng ho yona lekgetlo la pele. Kamora hore vaksine e etswe diteko ka lekgetlo la pele bakeng sa polokeho, ho hlokahala hore e etswe diteko dinaheng tse le atileng ho tsona ho bona haeba e tla thibela lefu **bathong ba e hlokang ka ho fetisa. Bakeng sa diteko tsa vaksine ya TB, sena se hloka motse o nang le sekghala se hodimo sa TB.**

Motho a le 1 bathong ba 10

YA NANG LE TB E ROBETSENG O TLA QALA HO BA LE LEFU LA TB

Batho ba ka bang 558 000

BA NA LE TB E LWANTSHANG MERIANA E MENGATA (WHO, 2017)

Sesosa se etellang pele sa ho

SHWA HO BAKWANG KE MAFU A TSHWAETSANG

Ke hobaneng ha ho le bohlokwa hore metse e tshehetse ntshetsopele ya vaksine ya TB?

TB e baka mahlomola a maholo. Mme mefuta e itseng ya TB (**TB e Iwantshang moriana**) e thata ho phekolwa ka moriana wa hona jwale. Ho lebeletswe hore vaksine e ntjha e tla sireletsa mefuteng kaofela ya TB.

Dipuputso tsa bongaka di thusa ho etsa vaksine e ntjha ya TB e tla sebediswa ho boloka e mong le e mong a sireletsehile mme a phetse hantle.

Dipuputso tsa bongaka tsa TB di kgonahala feela ka tshebedisano, ho nka karolo le tshehetso e tswang motseng.